

FINLAND, ONT.

Minäkin päätin kirjoittaa Toverit-tareen, vaikka ei ennen ole tullutkaan kirjoitettuksi. Usein kyllä olen aikonut kirjoittaa, mutta ei ole tullut valmiiksi.

Täällä ei ole satanut koko kesänä, on ollut oikein kovat ilmat. Kii-vuus on ollut kaikkii kasvit ja pakkas-ajat välistä. Monesse on vesi oikein vähä, ja se on ihmisille haitaksi.

Pitäisi alkaa pian koulut, mut-en tiedä jos meidän koululle san-daan opettajia. Minä en kirjoita täl-lä kertaa enempää, mutta toiste, jos näen tämän Toverittaren palstoilla.

Kerttu Mäki.

CAPEWICH, MICH.

Nyt sain tilaisuuden piirtää jon-kun rivin. Me olemme olleet täällä Harlandissa farmilla kolme vuotta. Siitä on pian kaksi vuotta, kun isä on kuollut. Ei ole muita farmi-työssä meillä, paitsi minä, joka olen viisitoista vuotias ja neljä siskoani ja yksi veli. Me olemme poimineet kurkkuja ja nyt tulee koonien kat-kaiseminen sekä herneiden kokoa-minen. Nisut ja rukiit pitää myös laittaa säilöön, eikä vielä entiset-kään nisut ja rukiit ole "tryskätty".

Täällä on ollut sieviä ilmoja, mut-ta yöt ovat hyvin kylmiä.

Nyt meitä lapsilta loppuu hauskat hetket, kun täytyy alkaa istumaan koulun penkillä.

Kerronpa, että meillä on eläimiä, kuten 4 lehmää, kaksi hevosta, 3 vasikkaa, yksi sika ja 50 kanaa.

Eipä nyt muuta kuin hauskaa ke-sän loppua kaikille Toverittaren lukijoille, toivoo August Repo.

LAPSILLE

Tule kanssani, yhdessä lauletaan, En ehtinyt laulaa mä ennen. Oli lapsuus vain murhetta, kyyneleitä, Lilian pian ohitse meenen.

Ei elämä helpompaa vieläkään, Mutta voimani vahvemmat kyllä. Ja avulla luokkamme ymmärryksen Pidän sinunkin voimasi yllä.

Täti Klaude Siivak.

Tunnelma pojalleni

Kirj. Jenny Trast.

Ah! Miten vieno, omituinen on-nen tunne täyttää rintani katselles-sani sinua, sinä pieni, rinnallani le-päävä pojuni.

Niin, pojuni! sinun elosi hetkellä oli sammua äitisi elämä, juuri, kun sinä, poju, sait nähdä päivän valon. Vähältä oli äitisi pakko kulkea Tuonen tummalle portille asti. Jopa kahden vaihella päilyi, voiko äitisi hiljaa ja tuskallisesti sivuuttaa Tuonen portin, vai onko käytävä sisäl-le Tuonen maille. Ruumiin voimien yhä heikotessa kierteili äitisi ai-voissa ajatus: täytyykö sinun, pieni poju poloinen, elosi ensi aamuna jäl-dä äidittömäksi orvoksi, vieraiden kylmien käsien hoidettavaksi. Oi, miten sanoin kuvaamattomia tuskia tuottikaan äidille se ajatus, että si-nä, lapseni, et koskaan saa osaksesi äidin hellää hoivaa. Et saa milloin-kaan tuntea sitä rakkautta, mitä ai-noastaan äiti voi lapselleen antaa.

Niin, pojuni, nyt kuin äitisi elon-voimat taas hiljalleen palaavat ja sinä terveenä lepääät äitisi vieressä, pienet kädet hellästi haparoiden äi-din rintaa niin alha..... silloin täl-löin..... herttainen hymy kirkastaa kasvojesi. Siksiäpä äidin rinnassa välkettä hieno onnen tunne.....

Niin, pojuni, äitisi harteilla on sä-lytetty melkein pä yllöimäinen työn ja huolten taakka, eikä hän raatajan vaimona ja suuren lapsijoukon äiti-nä ollen, ei parhaalla tahdollaankaan voi äitityden suurta velvollisuutta kunnolla täyttää. Kuitenkin äitisi ilmiöihin uhrautuvaisena ponnistelee rakkaimpiensa elämän onnen hyväk-

Lasten Osasto

si. Tuossa vaikeassa tehtävässä in-nostaa äitisi mieltä luja luottamus siihen että silloin kun sinä, pojuni, olet vartunut nuorukseksi, ei sinun edessäsi enää ole henkeä ku-lettava, ahdas ja valvoinen orjan polku, jota kulkien vanhempiesi on täytynyt elämäänsä eteenpäin raa-hustaa. Vaan toivon, että ihana va-pauden aurinko, joka jo idän taivaal-la luo iloa, valoa ja lämpöä suuren Venäjän proletaari lasten tielle, on valtavalla loistollaan himmentänyt koko maailman verisen rahavallan mahdin. Niinpä sinun, lapseni, ja kaikkien proletaari lasten elämän onnen vuoksi äitisi heikentyneillä voimillaan vielä mieltä Tuonelan ra-jamalla ollen, kohottaa sydämensä syvimmästä hartaimman, pyhimmän kehoitus huutonsa kaikille proletaari äideille: Äidit, liittykäämme yh-deksi murtumattomaksi voimaksi ja ryhtykäämme jokainen kohdaltamme parhaan kuntoamme mukaan poista-maan niitä usvapilviä, mitkä ovat esteenä vapauden ihanan auringon va-loa ja lämpöä luovalle loistolle. Niin, että silloin kuin pienokaisemme ovat valmiita elonsa purtta ohjaa-maan, on kapitalistien hirmuväitän kaikkine verisine seuralaisineen hä-pänyt menneisyyden yöhön ja tilalle rakennettu uusi, vapaa kansojen vel-jeyteen perustuva yhteiskunta. Sil-loin vasta on lapsiemme elämän arvo ja onnellisuus taattu.

Sinä toivossa, että sinäkin, po-juni, suureksi tultuasi tulet parhaan kuntosi mukaan toimimaan yhteis-onnen hyväksi, sinua nyt äitisi iloi-la vaalii.

Ruotipoika

Kirj. Maria Kulju.

Tämä ruotipoika oli syntynyt isät-tömänä maailmaan. Niinhän tava-taan sanoa niitä, jotka ovat synty-neet laillisen avioliiton ulkopuolella. Pojan nimi oli Taalmanni. Muilla nimellä en häntä kuullut nimitettä-vän sen kuuden kuukauden aikana, jonka olin yhdessä talossa hänen kanssaan. Palkka, jossa olimme, oli kaukana Suomessa eräässä talos-sa, syntymäseutuni naapurin pitäjässä. Talo, jossa silloin palvelin, oli varakas. Talon väkeä ei ollut muuta, kun keski-ikäinen isäntä ja häntä van-hempi vaimo. Tämä viimeksi mainittu kulki markkinoilla markkinoille, myi ja vaihtoi hevosia, sillä tavalla pet-kuttaen suuria rahasummia.

Palvelusväkenä talossa oli kolme miestä ja kolme naista. Isännät ol-livat hyvin tunkellevia meitä naisia kohtaan. Emme saaneet heiltä rau-haa vähäkään, heidän käytöksensä oli aivan sietämätön.

Palvelustoverini olivat minua hy-vin paljon vanhempia. He ikäänkuin häpesivät ilmoitusta minulle isäntän sopimatonta tunkellevaisuutta heiltä kohtaan, mutta minä pidin heitä sil-mällä ja näin, että olimme kaikki samassa asemassa. Me olimme isän-tien mielestä vain halpoja orjia ja työläisiä, joille ei ollut tarvis osoit-taa parempaa käytöstä, eikä antaa ihmisarvoa. Heillä oli mielestään oi-keus pitää työläisnäistä vaikkapa sylkiastlana.....

Minä en voinut sietää sellaista lä-hentelyä, vaan ilmoitin asian emän-nöitsijälle ja sanoin, että en halua kauemmin olla talossa. Emännöit-sijä ei olisi suonut minun lähtevän kesken vuotta talosta pois, olinhan muka pestattu koko vuodeksi. Eikä se isäntien käytös ollut minua koh-taan nutta, sellaista ovat saaneet kokea entisetkin palvelijat..... Ja se orjakontrakti, eli pesti, sekin on kyl-lin velvoittava asia olemaan seura-vaan syksyyn, sanoi hän. Mutta mi-

näpä vain lähdin. Saman tien jat-koin matkaani yli Atlantin.

Toiset palvelijat jäivät taloon ja samoin ruotipoika, Taalmanni. At-ivan vieläkin tunnen veren kylmetty-vän suonissani, kun muistelen sitä kohtelua, minkä tämä poika parka sai talossa osakseen. Vaikka ei hän olekaan ainoa samallaisessa asema-sa oleva, on hänen osansa erikoisem-min mielestäni. Kurjuudessa ja hyl-jättynä on suurin joukko työläisten lapsia, ei yksin siellä, mistä tämän kertomuksen aihe on otettu, vaan vieläpä niitä on täällä rikkaassa maassakin tuhansittain, tuhansit-tain..... Niitä on onnettomuuteen ja kurjuuteen vajonneina, vaikka eivät ole isättömänkään syntyneet, kuten tämä ruotipoika, Taalmanni.

Ruotilainen nimitys, kuten tie-dämme, johtuu siitä, kun kunnan virkailijat ja talolliset kerran vuode-sa pitivät tavallaan huutokauppo-ja, jossa myytiin köyhien lapsia hoi-dettavaksi pitäjän taloihin; ja näitä maksuja, joita annettiin köyhien las-ten hoidosta, sanottiin joillakin par-koilla Suomea: ruotilaskulksi. Oi-keuden mukaan nämä lapset olisi pitänyt hoitaa hyvin, sillä kunta mak-soi heistä hoitopalkkion, joskin u-seissa tapauksissa halvan, kun tällä-kin alalla oli kilpailua. Usea köy-häkin perhe otti hoitolaisia, eli ruo-tilaisia, vain saadakseen läätuloja niiden hoidosta. Sen saattoi arvata, että tällaisessa tapauksessa varsin-kin oli hoito sitä ja tätä. Mutta tä-mä Taalmanni oli joutunut varak-kaaseen taloon ja siitä huolimatta sai hän kohtelun, jota ei säälliväinen ihminen anna koiralleenkaan. Poika oli kuuden vuoden vanha, kun hän tuotiin taloon. Hänet sijoitettiin nukkumaan uuniin päälle ilman min-käänlaisia makuuväätteitä. Verhoi-na ympärillään käytti hän isännän vanhoja vaateresuja, jotka katkottiin lyhemmiksi ja sitten nuorilla sidot-tiin pojan ympärille. Ruokaa ei lapselle annettu muuta, paitsi silak-kaa ja perunaa, sekä meijeri piimää. Pojan kädet ja jalat olivat niin llaan tahrinat, että niitä ei voinut ihmisen ihoksi ajatella, paremmin näytti kaarnaiselta puunkuorelta.

Isäntä opetti pojalle mitä tärkeim-piä rekilauluja.

Sinä oli ainoa opetus, mitä pojalle annettiin. Muistan erään kerran, kun isäntä lähenteli minua, kun sa-noin hänelle: "Varmaankin on tuo Taalmanni teidän tekemänne, jon-kun entisen palvelijanne kanssa. Näyttää ainakin siltä, kun niin isäl-lisesti opetatte hänelle rekilauluja.... Teidän velvollisuutenne olisi opettaa häntä toisella tavalla."

Viisitoista vuotta myöhemmin ta-pasin Taalmannin Amerikassa. Hä-nestä oli vartunut kaunis ja solak-ka nuorukainen. En olisi häntä tun-tenut siksi entiseksi talon ruotipo-jaksi enää. Kerran hän sattumalta osui ruokalaani. Sivumennen tulin kysyneeksi: mistä hän on Suomesta kotiinsa? Hän sanoi kotipaikkansa ja nimensä olevan Taalmanni.

Aivan sydämeni värähti, kun kun-lin pojan olevan se entinen orpo ruo-tipoika, jota olin usein jälkeempinä ajatellut ja muistanut sen kohtelun, jota näin hänen saavan osakseen. Hämmästyksellä selvitettiin äitini, että olemme samalta paikkakunnal-ta ja kerran, viisitoista vuotta sitten, olleet samassa talossa. Ojensin hän-elle liikuttuna käteni, johon hän tarttui ja puristi kauan. Kirkaan kyyneleiden näin vierivän hänen hje-man kalvettuneille poskilleen. Sit-ten hän alkoi puhella:

— Niin, silloin olin ruotipoika. O-len isättömänä syntynyt, äitini myö-kin menettänyt. Valkean rutan uh-

rina hän kuoli, kun olin vasta pieni poika, tuskin yli viiden vuoden. Sit-tä lähtien jouduin kurjuuteen, jota tekin sanotte nähneenne minun kärsivän.....

Suomessa olen jo kuulunut taiste-luriveihin ja täällä olen ollut muka-na myös. Työväen järjestöissä ha-luan taistella sorretun luokan puole-s-ta, sillä omat kokemukseni jo osal-taan velvoittavat minua siihen..... Ja hän puheli näistä asioista paljon.....

Aika on taas kiihruhtanut eteenpäin. Joku viikko sitten sain Suomesta kir-jeen eräältä tuttavaltani. Hän ker-toi muun mukana, että Taalmanni oli palannut täältä Amerikasta syn-nyinmaahansa juuri silloin, kun sisäl-lissota alkoi. Melkein heti, ilman syytä, joutui hän valkoisten vangiksi. Sitten myöhemmin joutui saman koh-talon alaiseksi, kun tuhannet muut: hänet ammuttiin armotta.

Viimeiset sanat, jotka Taalmanni oli lausunut, olivat seuraavat: "Kuo-len ilolla jalon aatteen kunniaksi. Vereni puhukoon puolestani silloin, kun työväen luokan pohjakeros kat-koo kahleittansa ja sitoo lahtareilta työllisten verellä tahritut kädet sa-moilla kahleilla, joita itse olen kan-tanut."

Ajatelkaa kuinka moni pohjaker-oksen lapsi saa kokea kurjuutta kehdosta haetaan asti ja taistella urheasti vapauden saavuttamiseksi. Ja nämä paljon kärsineet raatajat uhmaavat vielä kuoleman hetkellä sortajaan, antaen kehoituslauseita toisille orjille, jatkamaan taisteluaan pelotta siihen hetkeen, kun voitto on saavutettu! Tällaiset ovat sankoo-se joukko, joka kerran kostaa näiden urhojensa puolesta.

Kesä Ilon Aika

Vähän on työläisellä aikaa nauttia kesän iloista. Jos joku tunti olist-kin aikaa, niin hänen elämänsä on vain murhetta ja huolia, eikä iloa nimeksikään.

Vahva luonne voittoa surut het-keksi ja antautuu luonnon viettelök-siin. Kun hän näkee lasten huppe-levän nurmikolla, iloistuu hän ja al-kaa juosta perässä. Raikas tuuli, au-ri-ringon lämpö, nurmi, kukat, pen-saat ja kasvit, kaikki tuo kertoo elämästä ja kesän onnesta ja minä-kö surisin ja huokailisin? En! Eh-din itkeä sittenkin taas, kun taiste-lutarmo on minussa loppuun tapet-tu. Mutta nyt iloitsen, nyt laulan ja nauran, ehkä tämä antaa lisää taisteluvolmota tulevia myrskyjä vas-taan. Lapset ne vievät iloisuudes-saan hänet mukanaan ja hän tuntee itsensä niin nuoreksi, niin reippak-si ja iloiseksi, kunnes taas sulkeu-tuu tehtaan komeroihin, pyykkitu-paan tai nokisen verstaan koneen huminaan.

Voi, jospa lapsi-ikä olisi pitempi, että kauemmin säilyisivät julman maailman murheilta. Mutta aika ku-luu nopeaan ja moni lapsi saa ko-kea varhain jo elämän raskaat puo-let. Mutta me voimme valmistaa lapsillemme paremmat päivät. Voim-me tehdä sen, että lapsuus tulee jat-kettua muutamalla vuodella. Voimme saada aikaan sen, että saavat opiskel-ia, huvitella ja hoitaa terveyttään kas-vattaen ruumiillisia ja henkisiä voi-miaan, voidakseen olla hyödyksi yh-teiskunnalle. Mutta tämän saavut-tamiseksi tarvitaan kaikkien yksi-mielisyys ja tarmo, niin voimme mennä niin pitkälle kuin Venäjällä ollaan, jossa lapsuusikä on jatkettu ja raskaan työn sijaan heitä kutsu- luonto, ja opinnot. Virkistäkäämme mieleemme kesäaikana talven myrsky-jä kestämiään. Paljon on meillä kes-tettävää, mutta pelko ei saa voittaa ei pelko eikä lamaannus.

Klaude Siivak.

Tilaa Toveritar!